

Schilderen met licht

Sinds ze de fotocamera herontdekte, neemt het kunstenaarschap van Saskia Boelsums een nieuwe vlucht. Vanaf zondag is haar werk te zien in Emmen.

Joep van Ruiten

Jarenlang maakte Saskia Boelsums installaties, land art en kunst in de openbare ruimte – van Maastricht tot Ameland, van Bergen aan Zee tot Coevorden. Tot ze twee jaar geleden besloot het roer om te gooien en de fotocamera ter hand nam. Sindsdien gaat haar werk de wereld over – van Naarden tot New York, van Londen tot Berlijn.

Of het haar verrast? Ze zet haar theeglas aan de mond, neemt een slok en denkt na. Wat heeft verrast? De ontvangst van haar foto's? De manier waarop die foto's tot stand zijn gekomen? Is verrassing het juiste woord? Of is het gewoon een ontwikkeling? Ze is niet zo goed in het geven van sluitende antwoorden, zegt Boelsums. „Ik ben meer een doener dan een prater.“

We zitten in de Wilsbooi, in de zeventiende eeuw nog een stal voor koeien en knechten, tegenwoordig een woning annex vakantiehuisje in Nieuw-Schoonebeek. Wie door

de openstaande deuren naar buiten kijkt ziet een Drentse horizon. Daarachter ligt Duitsland. Boelsums (Amstelveen, 1960) is in afwachting van de opening van een tentoonstelling die voortvloeit uit het winnen van de Cultuurprijs Emmen.

De foto's staan gereed voor transport. Wat valt er over te zeggen? We zien een Citroen op een wit tafelkleed achter vitrage. Een hortensia in een klomp ijs. Een dode mus. Een stuk plastic wapperend in de wind. De kop van een man die ondersteboven in een bak water de camera in kijkt. Geënceneerde kunstfotografie. Soms mysterieus realistisch, dan weer absurdistisch en abstract.

„Het zijn beelden“, zegt Boelsums droogjes. De toon suggereert dat die samenvatting afdoende moet zijn. Het gaat niet om het luisteren naar verhalen of anekdotes. Het gaat om het kijken.

Op de middelbare school wist ze

het al: ze wilde kunstenaar worden. „Wat trok was de vrijheid, denk ik. Ik had het idee dat een kunstenaar alles mocht doen wat hij wilde. Ik ben laat naar de kunstacademie gegaan, naar Minerva in Groningen. Ruimtelijke vormgeving, en later ook grafische vormgeving. Ik was 25. En zeer fanatiek.“

Eigenlijk begon het eerder. „Als kind ben ik een paar keer naar het buitenland verbuisd. Zo hebben we in Perzië gewoond en op de Antillen. Jarenlang hadden we geen televisie in huis en zaten we met z'n allen hele avonden te knutselen, te knippen en te plakken. Heerlijk vond ik dat.“

Ze haalt herinneringen op aan haar docenten. „Ik herinner me een les waarbij Diederik Kraaijpoel ons vroeg met witte inkt op zwart papier een stillevens te maken. Voor die tijd tekende ik steeds objecten – bomen, dieren, mensfiguren. Nu ging het ineens over licht en lichtval. Het zorgde voor een kanteling

in mijn denken als kunstenaar.“

Na haar afstuderen combineerde Boelsums het maken van kunst lange tijd met het werken voor kunstinstellingen en het geven van lessen. Op die manier kon ze de dingen blijven maken die ze écht wilde maken.

Die veelal conceptuele projecten maakte ze met haar levenspartner Peter Veen; tegenwoordig fungeert hij vaak als fotomodel. Bekend is onder meer hun op het water geparkeerde Renault Twingo, tijdens de kunsttroute 'Out of space' in natuurgebied de Rottige Meenthe. Of anders het project 'Uitzicht nu' waarbij dagelijks een luchtfoto van Nieuw-Schoonebeek via internet werd verspreid.

Welbeschouwd hebben de projecten haar richting fotografie geduwd. „Door de crisis kwamen er minder opdrachten. Daarnaast kregen we steeds vaker het gevoel dat onze projecten waren bedoeld als oplossing of sluitstuk. We moes-

ten aan steeds meer voorwaarden voldoen, er was steeds minder mogelijk. Het had nog weinig met vrijheid en ruimte en kunst van doen.“

In 2013 besloot ze zich vier jaar lang serieus met fotografie bezig te houden. „Ook om mezelf te kunnen blijven ontwikkelen. Het begon met een granaatappel bij de Lidl die zo geweldig mooi lag te zien dat ik 'm wel moest kopen. Die granaatappel deed mij denken aan kunstenaars die met hun penselen schoonheid proberen vast te leggen. Even heb ik overwogen naar de Klassieke Academie te gaan. Uiteindelijk heb ik de fotocamera gekozen.“

De granaatappel schopte het tot zeventiende eeuwse stillevens. Later begon ze eigentijdse elementen aan haar foto's toe te voegen: poppetjes, speelgoed, gebruiksvoorwerpen. Door vrijwel dagelijks een foto op Facebook te plaatsen bouwde Boelsums in hoog tempo een eigen publiek op en raakte haar werk

binnen en buiten kunstkringen bekend.

Haar foto's worden opgepikt vanwege haar kunstachtergrond, denkt ze. „Dankzij de mobiele telefoon kan iedereen fotograferen. Op veel foto's lijken compositie, licht en kleur van ondergeschikt belang. Het gaat meer om vastleggen, om documentair werk. Bij mij gaat het juist om compositie, licht en kleur. En om experimenteren en onderzoeken. Het is als schilderen, maar dan met een camera.“

Die camera is niet compleet uit de lucht komen vallen. De vader van Boelsums fotografeerde ook. Ze haalt zijn Yashica 635 tevoorschijn, een antiek 'blokje'. „Hij gebruikte fotografie als hobby, naast zijn werk voor de KLM. Hij had ook een donkere kamer. Sommige van zijn foto's gebruik ik nu weer in mijn foto's.“

Ze is verbaasd door de mogelijkheden van fotografie. „Je kunt in een enorm tempo werken en snel

resultaat boeken. Het biedt ruimte voor onderzoek en experiment. Na de stillevens heb ik misschien wel al veertien nieuwe lijntjes uitgegoid. Niet alles lukt, dat hoeft ook niet. Het heeft foto's opgeleverd waar ik zeer tevreden over ben.“

Ze vertelt over de tentoonstellingen waar haar werk te zien is geweest en over de prijzen waar ze nominaties in de wacht sleepte: de EyeFin Awards in Berlijn, de Young Masters Arts Prize in Londen. In januari stond ze op de kunstbeurs Realisme in Amsterdam, een maand later op Contemporary Art in Rotterdam en vorige maand werd ze als talent geïntroduceerd tijdens Fotofestival Naarden.

Het belang moet niet overdreven worden, nuanceert ze. „Het wemelt van de prijzen in de fotografie. Je hebt er waar iedereen zich mag aanmelden en meteen finalist is. Je moet de juiste uitkiezen. Dat geldt ook voor de beurzen. In Amsterdam werden mijn foto's gezien

door Mario ter Braak, die omschreef ze als schilderachtig. Dat is voor mij een groot compliment.“

Achteraf bezien is de verhuizing naar Nieuw-Schoonebeek misschien wel net zo'n kanteling geweest als de lessen van Diederik Kraaijpoel. Sinds ze op het platteland woont, staat ze meer open. „Als ik in een stad wil overleven, moet ik sommige zintuigen afsluiten. Anders komt het te hard binnen, raak ik bekaf. Ik heb het zelfs als ik door Emmen loop. Dan ben ik zo open, dat ik me na al een kwartier al overvoerd voel. Door indrukken, kleuren, winkels vol spullen.“

Ze zegt: „Als je hier woont, word je gevoeliger voor wat je ziet. Je ziet lucht, horizon, groen. Je ziet meer van de natuur, van het leven en de dood. Als je iedere dag een wandeling maakt met de hond, zie je ineens dat een knop is uitgekomen. Dat het fluitenkruid er weer is en dat je in alle rust naar een lichtval kunt kijken.“

Mus FOTO'S SASKIA BOELSUMS

Citroen

Hortensia

IJsvijs

Water

Zomer